

S'encén la foguera a Irlanda del Nord

El 12 de juliol és un dels moments més tensos d'Irlanda del Nord. Els probritànics celebren amb desfilades civils la data de la victòria més important dels protestants sobre els catòlics. En aquesta "època de marxés", els incidents violents són més nombrosos que mai i enguany l'"impasse" en el procés de pau no fa augurar cap disminució de la tensió.

La nit de l'11 de juliol a molts pobles i ciutats d'Irlanda del Nord es poden veure petites fogueres envoltades de gent amb ganes de festa. Però no són celebracions tardanes de cap solstici. Són part de la vetlla que molts protestants fan, com a avanç a les celebracions del dia 12 de juliol, *the Twelfth*, en què commemoren la victòria del rei protestant Guillem d'Orange sobre el rei catòlic Jaume, el 1690, coneguda com la batalla del Boyne. La festa al voltant de les fogueres és, en algunes zones, el preludi a una nit de violència, ja sigui contra barris catòlics o entre protestants de signe divers.

L'endemà de les fogueres, associacions com l'Ordre d'Orange fan diverses desfilades civils, moltes de les quals passen per barris catòlics. Això que per a la comunitat catòlica és una humiliació i una provocació, per als protestants que hi desfilen és una festa que pretén "preservar la cultura i la tradició protestant". De fet, de marxés d'aquest estil, se'n fan tot l'any, però les més importants són a l'estiu, al voltant del 12 de juliol.

Però des de mitjan anys noranta, sobretot a partir de la treva de l'IRA del 1997 i la signatura de l'acord de pau el 1999, el 12 de juliol ja no és conegut com *the Twelfth*, sinó com "la setmana de Drumcree", ja que és en aquesta parròquia de la població majoritàriament protestant de Portadown on es fa la marxa més representativa i polèmica de la lleialista Ordre d'Orange.

Enguany els grups protestants contraris a l'acord de pau, especialment els que estan lligats a grups paramilitars lleialistes, aprofiten totes aquestes desfilades per mostrar la seva força. I no és aliè a aquesta revifalla l'augment de vots del partit antiacord de pau DUP (Partit Unionista Democràtic de l'Ulster), del mos-

sèn ultra Ian Paisley, en les eleccions a Westminster del passat 7 de juny; així com la situació de buit polític creada per la dimissió del primer ministre d'Irlanda del Nord, el líder dels unionistes del Partit Unionista de l'Ulster (UUP), David Trimble, el passat 1 de juliol.

A més, la bèstia negra d'aquests grups, el Sinn Féin, per sorpresa fins i tot dels seus militants, està més forta que mai: és el segon partit més votat als sis comtats d'Irlanda del Nord, a cinc punts dels unionistes de Trimble, i és també el partit més votat a la ciutat de Belfast.

L'any passat les celebracions al voltant de Drumcree van ser escenari de l'ostentació militar de grups il·legals, com l'Associació per a la Defensa de l'Ulster (UDA), o grups neonazis britànics com Combat 18. Els membres de l'UDA van desfilat a Drumcree amb emblemes i pistoles, i la policia, la Royal Ulster Constabulary (RUC), i els responsables de l'Ordre d'Orange no van fer res. A més, l'UDA va aprofitar l'època de les desfilades per iniciar una lluita caïniana entre grups paramilitars protestants, més que per qüestions ideològiques, pel control de certes zones d'influència i d'alguns negocis il·legals, com el tràfic de drogues.

Aquesta lluita interna lleialista ha suposat la mort de cinc persones en menys d'un any. El Govern britànic va reaccionar a la violència amb la detenció i empresonament del líder de l'UDA, Johnny Adair, conegut com "Gos boig", que estava en llibertat gràcies als acords de pau.

Un altre company d'Adair a l'UDA, Gary Smith, també ha tornat recentment a la presó com a responsable de la violència lleialista en contra de l'escola catòlica Holy Cross, situada en un barri majoritàriament protestant. Aquest conflicte i altres erupcions de violència lleialista arreu d'Irlanda del Nord s'han in-

Una imatge típica cada 12 de juliol. Els protestants recorden la victòria de Guillem d'Orange sobre el rei catòlic Jaume, l'any 1690.

Republicans que també diuen "no" a l'acord de pau

Des Dalton és membre de l'executiva del partit Republican Sinn Féin —no el Sinn Féin—, una petita formació nord-irlandesa radical, creada el 1986, que fins es nega a acceptar el Govern irlandès. Molts mitjans de comunicació britànics i irlandesos asseguren que aquest partit és la branca política del grup armat IRA de la Continuitat (CIRA o CAC), l'únic grup republicà que no està en treva. Tots dos grups estan en contra de l'actual acord de pau.

—Què pensa del Sinn Féin de Gerry Adams?

—Des d'una perspectiva republicana estem totalment en contra de la direcció que han pres els Provisionals en els darrers 14 o 15 anys. S'han apartat molt dels principis fonamentals del moviment republicà que són la construcció d'una Irlanda lliure i autodeterminada. I amb la seva participació a l'Assemblea de Stormont han donat reconeixement *de facto* al control dels britànics sobre Irlanda. I ara mateix els estan ajudant en l'administració del territori en agafar dos ministeris i rebre els salaris del Govern anglès.

"Amb la participació a l'Assemblea de Stormont el Sinn Féin ha reconegut el control dels britànics sobre Irlanda."

El principal error de l'acord és que està basat en una mentida, es va vendre a la comunitat unionista com un enfortiment de la unió, i a la comunitat nacionalista com un debilitament de la unió per avançar cap a una Irlanda unida. I, en conseqüència, ara les dues parts se senten enganyades.

—És possible que grups com el CIRA o el Real IRA vegin Gerry Adams o Martin McGuinness com a objectius militars?

—No puc respondre en nom d'aquestes organitzacions militars. La nostra anàlisi és que

qualsevol baralla dins la comunitat republicana és totalment contraproduent. És quelcom que com a republicans no ens agradaria que passés.

—Creu que l'IRA finalment rendirà les armes?

—Passi el que passi, ells ja han permès la visita dels seus arsenals a la Comissió Chastelain i així al Govern britànic. I, per tant, s'han compromès totalment amb la qüestió de les armes. Crec que és l'únic cas d'exèrcit que encara funciona que ha ensenyat el seu arsenal a l'enemic. *O.C.*

La dimissió de David Trimble crea més confusió dins l'unionisme majoritari de l'UUP, un partit dividit al 50% entre partidaris i contraris als acords de pau

terpretat com l'inici d'una campanya de l'UDA, que Adair deuria estar organitzant des de la presó. Fins i tot la RUC ha insinuat que hi podria haver un lligam entre els darrers atacs contra la comunitat catòlica i l'UDA. Segons les dades de la mateixa RUC, en els darrers set mesos, membres de l'UDA i altres grups lleialistes han llançat 95 bombes incendiàries contra cases de barris majoritàriament catòlics.

En teoria, tots aquests grups menys un, la Força de Voluntaris de Lleialistes (LVF), estan en treva per l'acord de pau, però en aquests tres anys tots han comès actes criminals, inclòs l'assassinat de catòlics. Aquests grups mantenen discursos de resistència incondicional, sense espai per al diàleg. A diferència del discurs proirlandès de l'IRA o el Sinn Féin, que oficialment advoca per una Irlanda unida amb igualtat de drets per a totes les confessions religioses, en el cas dels grups lleialistes és diferent. Grups com l'UDA o partits com el DUP mantenen discursos racistes i responsabilitzen els catòlics de la situació de violència, en què barregen la religió, l'obsessió contra el papa, la sensació d'estar en terra de frontera, i també de greuge per haver estat abandonats pels britànics quan ells i els seus avantpassats van lluitar a totes les guerres per defensar la bandera del regne.

Segons explica la periodista irlandesa Susan McKay, en el llibre *Northern Pro-*

restants an unsettled people (Ed. Black Staff Press, 2000), la violència de l'IRA ha servit als ideòlegs protestants per definir el que succeïa com "a simplement una guerra del bé contra el mal. El bé es defensa i el mal ataca. El bé té dret a tenir armes; el mal ha de ser desarmat". I McKay conclou: "Els que es consideren el poble escollit de Déu tendeixen a ser perillosos." Davant d'aquestes actituds, segons McKay, entre la majoria de la comunitat protestant/unionista/probritànica hi ha una opinió ambigua, o, si més no, comprensiva, cap als grups paramilitars protestants: "Alguns defensen que la política paramilitar 'd'aterrir els terroristes' aterrint la comunitat catòlica va ser el que va aturar l'IRA el 1994." McKay assegura que els protestants moderats "que es consideren progressistes", acostumen a distanciar-se dels discursos extremistes dels companys de mossèn Paisley, però alhora reconeixen "que hi ha alguna cosa en el que diuen".

La situació d'aquests grups és especialment perillosa ara mateix, ja que, segons McKay, són com un exèrcit sense direcció, format pels joves protestants dels barris més marginats, que ha estat utilitzat en benefici de la comunitat protestant acomodada i pels seus líders religiosos, i que ara no saben què fer-ne.

Aquesta situació s'afegeix a la confusió que hi ha entre l'unionisme majoritari de l'UUP, amb la dimissió de Trimble com a primer ministre del govern nord-irlandès. Actualment aquest partit està dividit al 50% entre partidaris i contraris a l'acord de pau. Segons el veterà periodista Brian Fenney, "la veritable qüestió pels unionistes és com s'ho faran per viure en igualtat amb la resta de la gent d'aquesta illa. I l'única manera de respondre és iniciant un procés similar al que els nacionalistes [proirlandesos] han impulsat en la darrera generació", i redefinir així el nacionalisme a Irlanda des del 1982. De moment, això queda lluny. Membres de l'UUP i el DUP ho van intentar l'any 1985, però van fracassar. Els unionistes saben que l'augment demogràfic catòlic els obligarà a moure fitxa. Tot és qüestió de temps, sobretot per trobar el polític unionista que s'hi atreveixi.

Oriol Cortacans

Un dels punts claus de l'acord de pau a Irlanda del Nord, signat fa tres anys, és l'alliberament dels presos. Aquests homes i dones quan surten de la presó es troben amb diverses dificultats per reintegrar-se, ja sigui la manca de formació professional i acadèmica, els recels de la societat i el temps passat allunyat de la família. Resoldre la seva integració, però, també és bàsic per a un futur en pau a Irlanda del Nord.